

На основу члана 60. став 2 . Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др.закон 41/09, 112/15, 80/17 и 95/2018-др. закон) и члана 33. став 1. тачка 6. Статута Града Суботице („Службени лист Општине Суботица“, бр. 26/08 и 27/08-исправка и „Службени лист Града Суботице“, бр. 46/11, 15/13 и 4/19), а уз сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републике Србије број 320-11-5088/2019-14 од 21.06.2019. године,

Скупштина града Суботице, на 24. седници одржаној дана 11. јула 2019. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о доношењу Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Града Суботице у 2019. години

I

Доноси се Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта Града Суботице у 2019. години.

II

Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта Града Суботице у 2019. години је саставни део овог решења.

III

Ово решење се објављује у „Службеном листу Града Суботице“.

На основу члана 60. став 2 . Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“,бр. 62/2006, 65/2008 – др. закон, 41/2009, 112/2015 и 80/2017) и члана 33. став 1. тачка 6. Статута Града Суботице ("Службени лист општине Суботице", бр. 26/08 и 27/08-испр. и "Службени лист Града Суботице", бр. 46/11, 15/13 и 15/13), а уз сагласност Министарства пољопривреде , шумарства и водопривреде

Републике Србије 320-11-5088/2019-14 од 21.06.2019. године, Скупштина Града Суботице на седници одржаној дана 11. јула 2019. године донела је

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА ГРАДА СУБОТИЦЕ У 2019. ГОДИНИ

Овим Програмом даје се преглед површина пољопривредног земљишта по катастарским општинама, класама и културама, услови заштите природе за програм уређења и коришћења пољопривредног земљишта на простору заштићених природних добара Града Суботице, утврђује се Програм радова на заштити и уређењу пољопривредног земљишта и План коришћења пољопривредног земљишта у својини Републике Србије на територији града Суботице.

ОПШТИ ДЕО

Град Суботица у 11 катастарских општина (Доњи Град, Нови Град, Стари Град, Бурђин, Бајмок, Чантавир, Жедник, Таванкут, Биково, Бачки Виногради, Палић) распростире се на укупно 100.737 ха 85а и 99 м2 земљишне површине. По педолошком саставу ради се о чернозему, песковитом чернозему и песковима. На територији града налазе се осам класа пољопривредног земљишта стим да су најзаступљенија земљишта I, II и III класе. Укупна површина обрадивог пољопривредног земљишта износи 84.605,1729 хектара.

Општи услови за израду програма

На основу члана 192 Закона о општем управном поступку („Службени гласник СРЈ“ број 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“ 30/10) и чланова 57. и 102. Закона о заштити природе (Сл. Гласник РС 36/2009; 88/2010 и 91/2010), Уредбе о заштити СРП „Лудашко језеро“ („Сл. гласник РС“ број 30/2006); Уредбе о заштити СРП "Селевењске пустаре" („Сл. гласник РС“ 37/97); Уребе о заштити ПИО “Суботичка пешчара” (Сл. гласник Републике Србије 127/2003 и 113/2004), Одлуке о заштити ПП „Палић“ („Сл. лист Града Суботице“, бр. 15/2013 и 17/2013-исправка) Покрајински завод за заштиту природе доноси

РЕШЕЊЕ

О условима заштите природе за коришћење пољопривредног земљишта на простору еколошки значајних подручја Града Суботице обухваћеног Годишњим Програмом заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2019. годину:

1. Услови заштите природе утврђени овим актом морају бити саставни део склопљених Уговора са корисницима пољопривредног земљишта узимајући у обзир члан 67, став 2. Закона о пољопривредном земљишту.

2. Неопходне активности на унапређењу деградованих површина које повећавају трошкове кориснику, треба узети у обзир приликом утврђивања висине накнаде за коришћење.

3. Ради прецизнијег информисања заинтересованих,

3.1. осим чињенице да парцеле припадају заштићеним подручјима, потребно је навести и режим заштите и назив заштићеног подручја (мере ограничавања коришћења пољопривредног земљишта се разликују по подручјима и дефинисани су Уредбама о заштити).

3.2. Учеснике лицитације обавестити да се на простору заштићених подручја актом о заштити обезбеђују традиционални видови коришћења природних ресурса.

4. Неопходно је обавестити Управљача заштићених подручја о склопљеним уговорима, да би се остварила потребна сарадња са корисницима простора (помоћ током одређивања границе појединачних зона заштита, вршење надзора и сл.).

5. У случају да након завршетка лицитације неке парцеле унутар заштићених подручја не буду обухваћене Уговором о коришћењу, о томе обавестити Завод и Управљача заштићених подручја како би се предузеле неопходне мере спречавања деградације.

6. Како је графички приказ границе заштићеног подручја и режима заштите саставни део Акта о заштити, промена броја, облика или величине парцеле не мења чињеницу, да део простора припада заштићеном подручју и има прописан режим коришћења.

7. Приликом давања у закуп предметног земљишта мора се имати у виду да се на основу члана 265 Кривичног закона („Сл. гласник РС“, бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/201, 104/2013, 108/2014 и 94/2016), уништавање или оштећење заштићеног природног добра (у коју категорију спадају и заштићене врсте и приоритетни типови станишта за заштиту) сматра кривичним делом.

8. Коришћење природних ресурса није дозвољено:

8.1. На пољопривредним површинама које припадају просторима за које је прописан режим заштите I степена;

8.2. Парцеле (односно делови парцела) које представљају станишта строго заштићеним

врстама и обухваћене су **програмима ревитализације**, односно мерама активне заштите, у складу са важећим програмским документима Управљача:

8.2.1. Представљају станишта строго заштићене шафрањике (*Bulbocodium versicolor*) која припада критично угроженим врстама у Србији, а истовремено садрже и значајан део популације пешчарског мразовца (*Colchicum arvenaria*) која је заштићена и међународном **Конвенцијом о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта**:

- КО Нови Град: 25970/1;
- КО Палић – под ревитализацијом су кп 3179/1, 3180/1, 3181/1, 3182/1, 3183/1, 3184/1, 3185/1, 3186/1, 3187/1, 3188/1, 3189, 3358, 3404, 3449.

8.2.2. Представљају станишта слепог кучета (*Nannospalax leucodon*), строго заштићене врсте:

- КО Нови Град: кп 25861, 25862, 25863, 25864, 25865, 25866, 25867, 25868, 25869, 25870, 25871, 25872, 25873, 25874, 25876, 25877, 25878, 25879, 25880, 25881, 25882, 25883, 25884, 25885, 25886, 25887, 25888, 25889, 25890, 25891, 25892, 25893, 25895, 25896, 25897, 25898, 25899, 25900, 25901, 25902, 25903, 25970/1 – 26050.
- КО Палић: кп 3253, 3258, 3261, 3277, 3279.

8.2.3. Просторна целина на којем се примењују посебне мере заштите птица грабљивица:

- КО Нови Град: кп 26051.

8.2.4. Узурпирана станишта у фази ревитализације, угрожена ширењем инвазивних биљака, на којима се примењују мере активне заштите ради усмеравања сукцесије вегетације:

- КО Нови Град: 25822/1, 25832, 25835, 25838, 25839, 25840, 25841, 25905, 25906, 25907, 25908, 25928, 25929, 25930, 25931, 25935, 25936, 25937, 25938, 25939, 26047, 26054, 26055, 26056, 26057, 26058, 26092, 26093, 26094, 26098/1;
- КО Палић: кп 3289, 3359, 3364, 3365, 3417, 3419, 3421, 3428, 3451, 3544, 3545, 3546, 3549, 3552/1, 3552/2, 3553, 3554, 3555, 3560/1;
- КО Стари град: кп 26207, 26648/1.

8.2.5. Парцеле, односно делови парцела која представљају станишта строго заштићених врста (међу њима је и критично угрожена *Triglochin maritima*) на подручју „СРП Лудашко језеро“ и у току је њихова ревитализација сузбијањем трске:

- КО Бачки Виногради: кп 3871/6, 3886/27, 3886/8;

- КО Палић: 6760, 6761, 6762, 6763, 7000/9, 7096/2, 7097/3.

8.2.6. Слане мочваре и степски фрагменти на којима се врши сузбијање трске и страних инвазивних врста на подручју **СРП „Селевењске пустаре“**:

- КО Бачки Виногради: кп 1, 4, 33, 34, 53/1, 53/2, 54, 56, 79, 80, 81, 370, 371, 372, 373, 378.

8.3. Парцеле обалног појаса језера Палић на којима је у току формирање заштитног појаса, у складу са циљева заштите дефинисаних Одлуком о заштити ПП „Палић и важећим ГП „Суботица-Палић“. Ревитализација вегетације обалног појаса је у току, простор одржава Управљач заштићеног подручја

- КО Доњи Град: 13034/2, 13035/2, 13036/2, 13039/2, 13040/3, 13040/4, 13041/2, 13042/2, 13043/2, 13044/3, 13044/4, 13045/2, 13046/2, 13047/2, 13048/2, 13049/2, 13050/2, 13051/2, 13082/2, 13084/2, 13085, 13086/2, 13088/2, 13089, 13090, 13091/2, 13091/3, 13091/4, 13093/2, 13095/1, 13096/2, 13097/2, 13098/2, 13099/2, 13166, 13167, 36495/2, 36497/2, 36498/2, 36499/2, 36500/2, 36506, 36560/2, 36561/2, 36562, 36563, 36564, 36565/1, 36565/2, 36566/2, 36567/2, 36568/3, 36568/4, 36569/2, 36570/2, 36571/2, 36572/2, 36573/2, 36592/2, 36593/2, 36594/2, 36595/2, 36596/2, 36597/2, 36598/4, 36598/5, 36598/6, 36599/2, 36602/2, 36603/2, 36604/2, 36605/2, 36606/1, 36607/2, 36610/2, 36614, 36616/2, 36618/2.

- КО Нови Град: 13570, 13583/2, 13584/2, 13585/2, 13587/2, 13587/3, 13590/2, 13591/2, 13593/2, 13594/2, 13594/3, 13604/2, 13605/2, 13606/2, 13607/3, 13608/2, 13609/2, 13625/2, 13626/2, 13627/2, 13628/2, 13629, 13642/2, 13643/2, 13644/2, 13645/2, 13646/3, 13859/2, 13861/2, 13861/3, 13862/2, 13862/3, 13863/2, 13869, 13870/2, 13870/3, 13871/2, 13872/2, 13873/2, 13874/2, 13874/4, 13875/2, 13875/3, 13876/3, 13876/4, 13876/5, 13876/6, 13877/2, 13877/3, 13878/2, 13878/3, 13880/2, 13880/3, 13881/2, 13881/3, 13882/2, 13882/3, 13883/2, 13884/2, 13885/2, 13886/2, 13887/2, 13888/2, 13889/2, 13890/2, 13891/2, 13892/2, 13893/2, 13894/2, 13895/2, 13896/2, 13897/2, 13897/3, 13898/2, 13898/3, 14019, 14020, 14147/2, 14149/2, 14150/2, 14151/4, 14151/5, 14151/6, 14152/2, 14153/3, 14153/4, 14154, 14155/1, 14155/2, 14155/3, 14306/1, 14306/2, 14307/2, 14308/2, 14309/2, 14310/2, 14311/2, 14315, 14316, 14317, 14318, 14319, 14320, 14321, 14322, 14323, 14325/1, 14325/2, 14326, 14327, 14328, 14330, 14332.

- КО Палић: 871/4, 872/1, 872/2, 873/1, 875, 877/1, 877/2, 878/1, 878/2, 879/1, 881/1, 881/2, 1396/1, 1396/3, 1396/4, 1396/6, 1396/7, 1397/2, 1397/4, 1398, 1425/1, 1425/2, 1428, 1429, 1430/2, 1430/4, 1431, 1571, 1572, 1584, 1585, 1589, 1603, 1639, 1640, 1641/16, 1641/18, 1664/1, 1666/3, 1753, 1755, 2139, 2140, 2276, 2475/2, 2475/3, 2476, 2477/1, 2477/2, 2477/3, 2478, 2479, 2480, 2481, 2506, 2507, 2508, 2511, 2514, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521/1, 2521/2, 2522, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2530/1.

9. На пољопривредним површинама, на простору еколошко значајних подручја забрањено је:

9.1. мењати намену површина у правцу интензивнијег коришћења (преораване ливада и пашњака, изградња објеката и рибњака),

9.2. преоравати травне површине по међама (и травним косинама) њива или атарских путева;

10. На парцелама катастарске намене **ливада, пашњака и трстика (мочвара)** потребно је од Покрајинског завода за заштиту природе тражити посебне услове заштите природе за планирање и реализацију следећих активности:

10.1. планирање и реализација пошумљавања/подизања ваншумског зеленила;

10.2. реконструкција постојеће инфраструктуре и објеката,

10.3. планирање рекреативних активности.

10.4. уређење вода и остали мелиорациони радови (копање канала, мелиорација ливада и сл.);

10.5. геолошка и друга истраживања;

10.6. сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализација станишта;

10.7. формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запуштеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

11. **Контролисано коришћење ливада** на свим заштићеним подручјима треба да се одвија под следећим условима:

11.1. Корисник је дужан да кошење изврши на целој површини ливаде (треба обухватити и закоровљене/трском обрасле површине).

11.2. Кошење може започети после 10. јуна, уз сагласност Управљача. У случају екстремних метеоролошких прилика Управљач може померити датум кошења, у складу са стањем вегетације. Кошење може да се одвија само ако је земљиште суво до те мере, да механизација

не оставља трагове (усечени трагови механизације оштећују флору и земљиште). На мозаичним површинама влажних и сувљих ливада кошење треба да се врши у најмање два наврата.

11.3. Приликом кошења ливада потребно је оставити непокошени део вегетације висине 15 cm ради очувања физичке структуре бусенова.

11.4. Оставити непокошену траку вегетације ширине 1,5 -2 m на сваких 10m, која ће представљати скровиште и хранидбену базу ситним животињама. Изузетак чине закоровљене или трском/жбуњем обрасле површине на којима се врши комплетно кошење биљног покривача. У случају регистрованог гнежђења заштићених птичјих врста, на основу актуелних података стручне службе Управљача за текућу годину, околину гнезда на површини од 0,5 - до 3 ари (у зависности од потребе дате врсте) такође треба оставити непокошено.

11.5. Корисник је дужан да одстрани биомасу (сено, трска, грање) са ливаде најкасније у року од 15 дана након кошења.

11.6. Забрањено је применити мелиорационе мере, користити хемијска средства и ђубрива (органо, минерално, фолијарно) на ливадама.

11.7. Забрањено је спаљивање биомасе на површинама које су покривене природном вегетацијом или су обухваћене ревитализацијом. Локацију за спаљивање одређује стручна служба Управљача.

11.8. Могућности кретања теретних возила по терену одређује стручна служба Управљача, у складу са очувањем станишта природних реткости.

11.9. Корисник је дужан да обавести Управљача о почетку радова да би се омогућило предузимање потребних мера заштите и благовремено планирање стручног надзора.

12. **Коришћење ливада ван заштићених подручја, на стаништима заштићених и строго заштићених врста** еколошке мреже и еколошких коридора треба да се одвија под условима наведених под тачкама 11.1.- 11.7., а у случају потребе допунских информација, корисници парцела треба да се обрате овом Заводу (могућности контакта су дати у Образложењу), најмање 15 дана пре почетка планираних активности.

13. На мозаику ливада и пашњака **СРП „Лудашко језеро“** под режимом заштите III степена дозвољена је испаша оваца (4 грла/хектар) или говеда (1 грло/хектар). 20% ливада користити као кошаницу, ове кошанице сваке године треба да буду на другој локацији. У случају испаше применити услове под тачком 14.

14. **Заштиту и унапређење пашњака** контролисано испашом, као традиционалним начином коришћења простора, треба остварити под следећим условима:

14.1. Забрањене су све активности које могу довести до оштећења вегетације.

14.2. забрањено је применити мелиорационе мере, користити хемијска средства и ђубрива (органиско, минерално, фолијарно) на пашњацима;

14.3. за формирање појилишта (копање јама, бушење новог или обнављање запуштеног бунара), као и за подизања привремених објеката (настрешнице) неопходно је тражити посебне услове Завода.

14.4. На пашњацима **ПИО „Суботичка пешчара“** испаша говеда (0,5 комад/хектар) мора бити усклађена са сезонским променама вегетације. Сувљје и влажније просторне целине под испашом мењати током године у сарадњи са стручном службом Управљача. Дозвољена је умерена испаша оваца, број грла је 1 комад/хектар. Пашњаци могу да се користе и као кошанице.

14.5. На делимично деградованим пашњацима **СРП „Селевењске пустаре“** забрањена је испаша говеда. Дозвољена је умерена испаша оваца, и то 2 грла/хектар. Пашњаци могу да се користе као кошанице.

15. Посебне мере заштите се примењују на пашњацима:

15.1 Пашњаци на простору **ПИО „Суботичка пешчара“** који су били преорани (природно обнављање вегетације је још у току). Ревитализација ових површина је могућа садњом смеше траве аутохтоних врста и садњом луцерке.

- КО Палић - кп 3177/1, 3178/1;
- КО Стари град – кп 26640 јужни део.

15.2 Пашњаци на простору **ПИО „Суботичка пешчара“**, чији су делови обрасли глогом. Дозвољена је умерена испаша оваца 1 комад/хектар површине, а корисник треба да смањи површину глога за најмање 20%.

- КО Нови Град – кп 25560, 25562, 25564
- КО Стари град – северни део кп 26640

15.3. **КО Палић** - кп. 7098/ и 7096/1- Залуштени пашњаци делимично обрасле трском на подручју **СРП „Лудашко језеро“**. Парцеле могу бити коришћене и као кошанице. Поред услова кошења који су одређени под тачкоком 11 неопходно је смањити покривност трске за 20% годишње на тај начин, да се трска коси 2 пута током године: у време кошења ливада и током зимског периода.

16. **Трстици-мочваре** у знатној мери су исушени због опадања нивоа подземне воде и постепено прелазе у мочварне ливаде, због чега:

16.1. Корисник је дужан да у зимском периоду (најкасније до 1. марта) изврши сечу трске на начин, којим се не оштећује вегетација и земљиште.

16.2. Исушене делове ових парцела треба редовно косити, услови кошења су као за ливаде.

16.3. Преоране делове довести у блиско-природно стање редовним кошењем

16.4. Отклањање инвазивних дрвенастих врста на простору заштићених подручја може да се одвија под контролом чуварске службе и уз обавезну примену одобрених хемијских средстава.

17. Коришћење **њива и воћњака** треба да се одвија у складу са актом о заштити природног добра:

17.1. На подручју **СРП „Лудашко језеро“** забрањено је примењивати хемијска средства и минерална ђубрива, осим када је то неопходно за спровођење мера активне заштите природних вредности; обављати хидромелиорационе радове и градити заливне системе.

17.3. На подручју режима заштите II степена **ПИО „Суботичка пешчара“**: забрањено је коришћење минералних ђубрива и хемијских средстава. Препоручује се гајење здраве хране или одговарајућих ратарских култура (нпр. луцерка).

17.4. На подручју режима заштите III степена **ПИО „Суботичка пешчара“**: забрањена је употреба земљишних хербицида осим хормоналних препарата који се употребљавају Слит апликацијом.

17.5. На подручју **СРП „Селевењске пустаре“** забрањена је употреба хемијских средстава у пољопривредној производњи осим строго селективних.

18. Коришћење **њиве и воћњака** које већ дуже време нису биле обрађене (стари парлози) и представљају делове станишта заштићеним и строго заштићеним врстама, треба да се одвија у склопу ливада или пашњака које их окружују, примењујући наведене мере заштите ливада и/или пашњака.

18.1. Парлози старији од 10 година који представљају станишта строго заштићеним врстама:

- На простору **СРП „Лудашко језеро“** **КО Бачки Виногради**, кп. 3840, 3849/1, 3849/2, 3850/1, 3850/2, 3851/1, 3851/2, 3857, 3864, 3867/1, 3871/3, 3871/4, 3871/7, 3886/1, 3886/4.

18.2. Парцеле, односно делови парцела које представљају станишта строго заштићених врста и биле су обухваћене програмима ревитализације, односно мерама активне заштите финансираних средствима покрајине или републике у периоду 2003-2017 г., са циљем обнављања травне вегетације, у складу са важећим програмским документима Управљача:

- На простору **ПИО „Суботичка пеишчара“ КО Палић** – кп 3456, 3458, западни део 3459 у ширини од 120 метара, западни део 3478 у ширини од око 300 метара.

19. Коришћење ливада, пашњака и трстика (**на издвојеним стаништима заштићених и строго заштићених врста**, треба да обезбеди очување ових природних површина. Како део природних станишта катастарски припада међама суседних њива, најчешће у виду просторних целина које нису повољне за обраду (косине, јаруге, депресије и сл.), очување остатака природних станишта треба остварити и приликом коришћења обрађених површина, у складу са чланом 18. Закона о заштити природе.

19.1. Мере заштите су следеће:

- Забрањено је преоравање природног биљног покривача, пошумљавање, примена мелиорационих мера, коришћење хемијска средства и ђубрива.
- Забрањено је паљење вегетације без посебних услова Завода.
- Коришћење ливада вршити по условима наведених под тачкама 11.2., 11.3., 11.5. и 11.6.
- Коришћење пашњака вршити по условима наведених под тачкама 14.1-14.3.
- Сеча трске може да се врши у зимском периоду (најкасније до 1. марта) на начин, којим се не оштећује вегетација и земљиште.

19.2. Наведене мере примењивати на издвојеним стаништима **Келебијског језера (СУБ03а,б,ц) и у долинама Криваје и њених притока (СУБ05, СУБ07, СУБ08 и СУБ09):**

- КО Стари град: кп 28400/1, 28859/2, 28860/2, 28864, 28865/2, 28865/2, 28868, 28872, 28887, 28888, 28889, 28890/1, 28902, 28906, 28911, 30653, 30654, 30655, 30656
- КО Жедник: кп 5102/1, 5104/1, 5104/2, 5104/3, 5104/4, 5104/5, 5104/6, 5104/8, 5104/9, 5104/10, 5106/1, 5107/2, 5108/1, 5109/1, 5111/1, 5123/1, 5124/1, 5124/2, 5125/1, 5125/2, 5126, 5127, 5139/1, 5140/1, 5140/2, 5140/3, 5140/4, 5141/1, 5141/2, 5141/3, 5141/4, 5143/1, 5143/2, 5143/3,

5143/4, 5144, 5148, 5155, 5159, 5160, 5161, 5162, 5163, 5164/1, 5166/5, 5168/5, 5176, 5177, 5181, 5187/1, 5188, 5193, 5195/2, 5195/3, 5196/2, 5196/3, 5196/4, 5217/2, 5219/1, 5219/2, 5228/1, 5228/2, 5233/1, 5234, 5235, 5238/4, 5238/5, 5238/6, 5344/1, 5344/1, 5344/2, 5344/3, 5344/6, 6078/1, 6078/2, 6078/3, 6078/4, 6078/4, 6080, 6081, 6082/1, 6082/2, 6082/3, 6083, 6084, 6085, 6086/1, 6086/1, 6086/2, 6090/1, 6090/2, 6091/3, 6091/3, 6093, 6097/2, 6097/2, 6097/3, 6097/4, 6097/5, 6102/1, 6102/2, 6104/1, 6104/2, 6104/3, 6104/4, 6104/5, 6104/6, 6105, 6106, 6107/1, 6107/2, 6107/3, 6107/4, 6109/1, 6109/2, 6109/3, 6109/4, 6110/1, 6110/2, 6111/1, 6112, 6113/1, 6113/1, 6115/1, 6115/2, 6115/3, 6115/4, 6115/5, 6116/1, 6116/2, 6117/1, 6117/2, 6118/1, 6125/1, 6125/2, 6130.

- КО Турђин: 3859/2, 3929/1, 3936/3

20. Приликом коришћења пољопривредног земљишта није дозвољено оштећење, загађење или уништавање травних међа, приобалног појаса канала/водотокова, живица, појединачних стабала, групе стабала, дрвореда или пољозащитних појасева, ни суседних парцела под природном или блиско природном вегетацијом.

II Подносилац захтева је дужан да радове и активности изведе у свему у складу са издатим условима из тачке I овог Решења. За све радове и активности које нису обухваћене достављеном пројектном документацијом, потребно је тражити посебне услове овог Завода.

III Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања акта не отпочне радове и активности за које је акт о условима заштите природе издат, дужан је да прибави нови акт. Такође, уколико дође до измена захтевом наведених активности, или промене локације/подручја, као и за наредне фазе/године истраживања, носилац активности дужан је да поднесе Покрајинском заводу за заштиту природе нов захтев за издавање акта о условима заштите природе.

IV Ово Решење не ослобађа обавезе подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Служба за пољопривреду и пољопривредно земљиште Градске управе Града Суботице дописом бр. IV-08/II-320-45/2019 од 27.03.2019. године се обратила Покрајинском заводу за заштиту природе захтевом за добијање услова заштите природе за израду Годишњег

Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2019. Године са посебним освртом на просторе еколошки значајних подручја Града Суботица.

Став 2. члан 67 **Закона о пољопривредном земљишту** ("Сл. гласник РС", бр. 62/2006, 65/2008 - др. закон, 41/2009, 112/2015, 80/17 и 95/2018) дефинише да „Закупац не може обављати активности супротно прописима о заштити животне средине или радње које имају негативан утицај на природно богатство или стање природног подручја.“ На основу члана 8. **Закона о заштити природе** („Службени гласник РС", број 36/09, 88/10 и 91/10 - испр. и 14/2016 и 95/2018 - др. закон) планирање, уређење и коришћење простора, природних ресурса, заштићених подручја и еколошке мреже спроводи се на основу просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, основа и програма управљања и коришћења природних ресурса и добара ..., у складу са мерама и условима заштите природе. Одредбом члана 102. и члана 103. **Закона**, одређено је да организација за заштиту природе, тј. Покрајински завод за заштиту природе утврђује услове заштите и даје податке о заштићеним природним добрима у поступку израде просторних и других планова, односно основа (шумских, водoprивредних, ловних, риболовних и др.) и друге инвестиционо-техничке документације. Због разноврсности станишта на простору Општине и различитих степена ограничења коришћења која проистичу из потреба заштите, одрживо коришћење простора се остварује различитим мерама у складу са карактеристикама датог простора (различити датуми кошења, комбиновано кошење и испаша итд.).

Ради очувања природних вредности од локалног, националног и међународног значаја, на подручју Града Суботица су формирана четири заштићених подручја и евидентирана су станишта заштићених и строго заштићених врста и еколошки коридори као елементи еколошке мреже у складу са **Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије** ("Службени гласник РС", бр. 102/2010). Заштићена подручја предметног простора припадају обједињеном **Подручју од међународног значаја за заштиту птица под називом „Суботичка језера и пустаре“ (RS002IBA, величине 25.923 ha)** као гнездилиште и место за одмор и исхрану на миграционом путу. Због присуства ретких врста од међународног значаја и у складу са хармонизацијом легислативе са прописима ЕУ, ове просторне целине су сматране потенцијалним подручјима **Натура 2000** мреже Европске уније у Србији.

Подаци су дати на основу базе података Завода, која је за појединачна заштићена подручја

састављена у периоду израде Студије заштите (1-3 године пре доношења акта о заштити). Како је графички приказ границе заштићеног подручја и режима заштите саставни део Акта о заштити, промена броја, облика или величине парцеле не мења чињеницу, да део простора припада заштићеном подручју и има прописан режим коришћења. Информације о утицајима коришћења пољопривредног земљишта у претходном периоду пружају извештаји о стручним надзорима, са посебним освртом на промене стања основних природних вредности, ради којих су подручја проглашена заштићеним.

Мере заштите у виду ограничења коришћења простора, као и најважније активности унапређења стања одређује **законски акт о проглашењу** заштићених подручја: Уредба о заштити СРП „Лудашко језеро“ („Сл. гласник РС“, бр. 30/2006), Уредба о заштити ПИО „Суботичка пешчара“ („Сл. гласник РС“ бројеви 127/2003 и 113/2004), Уредба о заштити СРП „Селевењске пустаре“ и Одлука о заштити Парка природе "Палић" („Службени лист Града Суботице“ број 127/2013, 17/2013-исправка и 37/2017).

Члан 35. **Закона о заштити природе**, I степену заштите утврђује забрану коришћења природних ресурса. У II степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, без последица по примарне вредности њихових природних станишта, популација, екосистема, обележја предела и објеката геонаслеђа, обављати традиционалне делатности и ограничено користити природни ресурси на одржив и строго контролисан начин. У III степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу, уколико су усклађене са функцијама заштићеног природног добра и са потребама очувања заштићених врста и станишта. Мере заштите по режимима разликују по специфичним карактеристикама локалитета (педолошки и хидролошки услови, захтеви заштићених врста и сл.), а и по типу заштићених подручја. У специјалном резервату природе су забрањени разни облици привредног коришћења, док у пределима изузетног облика треба обезбедити

традиционалне видове коришћења ресурса који су у складу са очувањем природних вредности.

У периоду регулације вода (1970 -1980 г.) бројне ливаде су биле делом или у целини преоране и извршена је промена њихове намене у катастру. Значајан број ових парцела је и даље под утицајем подземних вода у влажнијим годинама, због чега деценијама нису биле обрађене (њиве на простору СРП „Лудашко језеро“ и делови неких њива формиране репарцелацијом на подручју ПИО „Суботичка пешчара“). Захваљујући природном обнављању вегетације, на њима су се поново појавиле ретке и заштићене врсте. Ове површине су укључене у заштићена добра као саставни делови станишта заштићених и строго заштићених врста. Преоравање или примена мелиорационих подухвата би довело до уништавања заштићених врста и њихових станишта, чиме се директно угрожавају вредности због којих је простор стављен под заштиту.

На подручју ПИО „Суботичка пешчара“ и СРП „Селевењске пустаре“ су присутне стари парлози, одређене парцеле запуштене од 1990-их година на којима је дошло до спонтаног обнављања пешчарске, степске, односно шумо-степске вегетације. На њима је евидентирано присуство строго заштићених врста од међународног значаја због чега је неопходно очувати постојећу вегетацију ових парцела које представљају станишта. У случају ПИО „Суботичка пешчара“ парлози имају улогу и еколошких коридора, повезујући природна станишта са две стране комплекса обађених површина. На значајном делу заштићених подручја ливаде и пашњаци годинама нису биле коришћене што је у супротности са Уредбама о заштити јер се контролисано кошење и испаша убраја у неходне мере заштите. На запуштеним парцелама је дошло до непожељних промена: зарастање трском и жбуњем, појава инвазивних врста (најчешће кисело дрво и циганско перје) што захтева посебно улагање од стране корисника. Постепена ревитализација ливада и пашњака је заједнички интерес пољопривреде и заштите природе.

Према члану 71. **Закона о заштити природе** „под заштитом и очувањем дивљих врста подразумева се спречавање свих радњи које утичу на нарушавање повољног стања популација дивљих врста, уништавање или оштећивање њихових станишта, легла, гнезда или нарушавање њиховог животног циклуса односно повољног стања“. Мере заштите и унапређења станишта заштићених и строго заштићених врста су дефинисане **Уредбом о еколошкој мрежи Републике Србије и Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених**

дивљих врста биљака, животиња и гљива (“Службени гласник РС”, бр. 5/2010, 47/11 32/16 и 98/16). Чланом 7. **Правилника** заштита и очување строго заштићених и заштићених дивљих врста спроводи се предузимањем мера и активности на управљању популацијама, међу којима је на првом месту заштита станишта. Заштита еколошке мреже, на основу члана 6. **Уредбом о еколошкој мрежи** обезбеђује се „...спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и предеоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста ... (Прилог 3. **Уредбе**). Мере заштите еколошке мреже односе се на правна лица и физичка лица која користе природне вредности и обављају активности и радове, у складу са законом којим се уређује заштита природе. На подручју еколошке мреже примењују се мере, методе и техничко-технолошка решења са циљем очувања повољног стања еколошки значајних подручја и унапређивања нарушеног стања делова еколошке мреже.“ Чланом 9. **Уредбе** је прописано да просторни и урбанистички планови, програми и основе коришћења природних ресурса морају бити усаглашени са плановима управљања делова еколошке мреже и овом уредбом.

Очување остатака природне вегетације је предуслов за заштиту биолошке разноврсности унутар аграрних подручја. По Члану 18. **Закона о заштити природе** “Очување биолошке и предеоне разноврсности станишта унутар агроекосистема и других неаутономних и полуаутономних екосистема спроводи се првенствено очувањем и заштитом рубних станишта, живица, међа, појединачних стабала, групе стабала, бара и ливадских појасева, као и других екосистема са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом. Приликом укрупњавања пољопривредног земљишта мора се водити рачуна о очувању постојећих и стварању нових рубних станишта ради обезбеђења биолошке и предеоне разноврсности екосистема.“

Под утицајем одводњавања пашњаци и ливаде постају све сувљи, што онемогућује испашу говеда на њиховим некадашњим пашњацима. Ради очувања биљног покривача на овим пашњацима је дозвољена испаша само оваца.

Завршена је валоризација станишта строго заштићених врста и степских станишта (приоритетни за заштиту као станишни тип) на просторима лесних долина Криваје и њених притока. На простору Општине Суботица ова станишта се налазе унутар КО Жедник и КО Ђурђин и обухватају остатке степске и ливадске

вегетације . Искуство показује да се многе од ових површина пријављују у катастру као међе уз њива.

Конвенција о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Службени гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/2007 од 7.11.2007. године) обавезује потписнике да посвете посебну пажњу заштити врста која су угрожена на регионалном (Европском) нивоу. На списковима наведених у Додацима I, II и III се налазе врсте које припадају основним вредностима заштићених подручја и издвојених станишта предметног простора. Поред пешчарског мразовца (*Colchicum arenarium*) на списковима ове конвенције се налази значајан број животињских врста: водоземци (*Bombina bombina*, *Pseudepidalea viridis*, *Pelobates fuscus*, *Rana dalmatina*), гмизавци (*Lacerta agilis*, *Emys orbicularis*, *Podarcis taurica*), бубоједи (род *Soricidae*) и већи број птичјих врста, чији опстанак зависи од очувања доброг стања станишта.

На основу члана 265 **Кривичног закона** („Сл. гласник РС“, бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 и 94/2016), уништавање или оштећење заштићеног природног добра се сматра кривичним делом. Према тачци 27. члана 4. **Закона о заштити природе** заштићена природна добра су заштићена подручја, заштићене дивље врсте и покретна заштићена природна документа.

У складу са прописаним режимима и мерама заштите, а са циљем да се радови ускладе са потребом очувања природних вредности Резервата, утврђени су услови као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, а преко Покрајинског завода за заштиту природе, у року од 15 дана од дана достављања Решења, уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 470,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 59013 по моделу 97.

Решено у Покрајинском заводу за заштиту природе, под бројем 03–799/2, дана 10.05.2019. године.

Програм Радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта

Тренутно стање заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Града Суботица захтева предузимање законом дефинисаних мера и активности, и то:

- Изградњу и санацију атарских путева
  - Уређење пољопривредног земљишта
  - Укрупњавање земљишног поседа добровољним груписањем земљишта;
  - Изградња и одржавање система за одводњавање и наводњавање;
  - Уређење и одржавање мреже атарских путева;
  - Рекултивација пољопривредног земљишта коришћеног за експлоатацију минералних сировина или за друге намене које немају трајни карактер;
  - Претварање необрадивог у обрадиво пољопривредно земљиште;
  - Побољшање физичких, хемијских и биолошких особина земљишта.
-